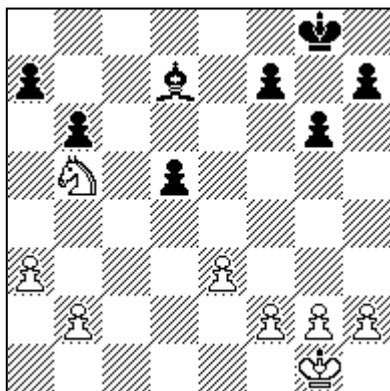

Souboj jezdce a střelce v koncovkách s izolovaným pěšcem

Pozice s izolovaným pěšcem vznikají v mnoha zahájeních. Ve střední hře má strana s izolovaným pěšcem za jeho slabost kompenzaci v aktivní figurové hře, pak v koncovce se slabost izolovaného pěšce projevuje citelněji. My se budeme věnovat úzkému tématu, který by se dal shrnout pod název "jezdec proti špatnému střelci". Špatným střelcem je zde míněn takový, který se pohybuje po polích, na kterých stojí izolovaný pěšec.

Belavenec - Rauzer

Moskva 1937

Bílý má jezdce proti špatnému střelci. Izolovaný pěšec "d5" je zastaven na poli barvy střelce. Pozice je objektivně remizová. Jak se však stalo, že se černý prohrál?

Bílý jezdec je napaden a musí si vybrat mezi c3 a d4. Vztít Pa7 je zjevně nevýhodné. Na d4 stojí jezdec velmi silně ve střední hře, v koncovce však toto pole vyhradíme králi. **1.Jc3 Sc6 2.Kf1 Kf7 3.f3** Zabraňuje tahu d4, pěšec na g2 by nebyl kryt. **3...Ke7 4.Ke2 Ke6 5.Kd3 Ke5 6.f4 Ke6 7.Kd4 Kd6 8.b4 Ke6** Černý se domnívá, že bílý nemůže vytvořit žádnou nebezpečnou hrozbu, a demonstrativně tahá králem sem a tam. To je přijatelná

taktika, ale jen do určitého momentu. Je vhodné postoupit pěšcem na f6 a ne to opomenout. Bílý potřebuje k výhře soupeři vytvořit **dvě** slabiny! Jednu už černý má - izolovaného pěšce. Druhou slabinu je možno vytvořit nejlépe na královském křídle. Z počátku Belavenec upevní své postavení na dámském křídle postupem pěšce na b5 a jezdce přemístí na b4. **9.b5 Sb7 10.Ja2 Kd6 11.Jb4 Ke6??** Nutné bylo **11...f6**. Černý počítal, že po **12.Jc6 Sxc6 13.bxc6 Kd6 14.c7 Kxc7 15.Kxd5 f5** dosáhne remízu, ale přehlédrl protivníkovu odpověď. **12.g4!!** Hrozí g5 s fixací pěšců na f7 a h7. Na **12...h6** přijde **13.Jc6 Sxc6 14.bxc6 Kd6 15.c7 Kxc7 16.Kxd5** a koncovku vyhraje bílý, protože černý nemá tah f5. Toto je varianta, kterou to Belavenec dokazuje: **16...Kd7 17.e4 Kc7 18.e5 Kd7 19.f5 gxf5 20.gxf5 Kc7 21.e6 f6 22.h3 h5 23.h4 a6 24.a4 a5 25.Kc4 Kc6 26.e7 Kd7 27.Kb5** s výhrou. **12...f5 13.g5** Pěšec h7 je znehybněn. Teď je nutné postoupit pěšcem h2 až na h6 a nad černým potom bude viset hrozba oběti jezdce na f5 nebo g6. Zpozorněte, vytvořila se druhá slabina. **13...Kd6 14.h3!** Urychlený postup **14.h4** by byl slabý pro **14...Ke6 15.Ja2 Kd6 16.Jc3 Ke6 17.Je2 Sc8 18.Jg3 Sd7 19.a4 Se8** a černému se podařilo zabránit postupu h5. **14...Ke6** Černý stále jako by se nic nedělo tahá králem. **15.Ja2 Kd6 16.Jc3 Ke6 17.h4 Kd6 18.Je2 Sc8??** Poslední šanci na záchranu bylo **18...a6. 19.Jg3 Sd7 20.a4 Ke6** Obrana proti h5 už nebyla. **21.h5 Se8 22.h6 Kd6 23.Je2** Zde byla partie odložena a výhra přisouzena bílému. Bílému stačí uskutečnit svůj plán. Černý prohraje na

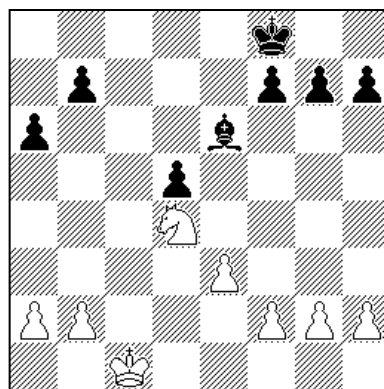
své slabé body a7, d5 a h7. Jako řešení uvedeme: **23...Sd7 24.Jc3 Se6 25.Ja2 Sf7 26.Jb4 Se6** Bránit pěšce střelcem z pole b7 **25...Sc8 26.Jb4 Sb7** není možné pro **27.Jd3 Sc8 28.Je5** a není obrana proti **29.Jxg6. 27.Jc6 a5 28.bxa5 Kxc6 29.a7!** Jediné, **29.Ke5 Sc8! 30.a7 Sb7 31.Kf6 Kd6 32.Kg7 Ke7 33.Kxh7 Kf7** vede jen k remíze. **29...Kb7 30.Ke5 Sd7 31.Kf6 Sxa4 32.Kg7 b5 33.Kxh7 b4 34.Kxg6 b3 35.h7 Se8+ 36.Kf6 b2 37.h8D b1D 38.a8D+ Kxa8 39.Dxe8+ a** dámskou koncovku lehko vyhraje.

Nepomůže také pokus černého uzavřít jezdce na a7 po **23.Je2 Sf7 24.Jc3 Se6 25.Ja2 Sg8 26.Jb4 Sf7 27.Jc6 Se8 28.Jxa7 Sd7 29.Kd3** Černý je v nevýhodě tahu. **29...Kc7 30.Kc3 Kb7** Pokud Kd6, na to **31.Kd4** a černý musí jezdce pustit. **31.Kd4 Kxa7 32.Ke5** a bílý vyhraje.

Tato koncovka je velmi vhodný příklad na boj jezdce se střelcem.

Flohr - Capablanca

Moskva 1936

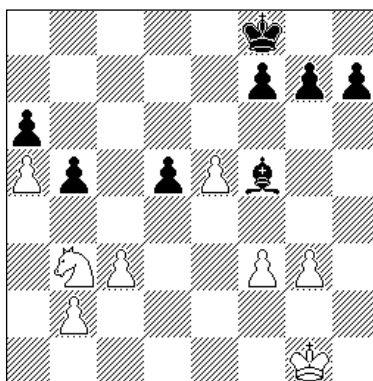
Pozice je identická s předcházející partií, ale boj bude veden poněkud jinak. **1...Ke7 2.Kd2 Kd6 3.Kc3 b6! 4.f4 Sd7 5.Jf3 f6 6.Kd4 a5** Na rozdíl od Rauzera, Capablanca

všechny své pěšce rozestaví po černých polích. V knize "Poslední šachové lekce" Capablanca zformuloval tato pravidla: Když soupeř má v koncovce střelce, je vhodné rozestavovat pěšce na polích barvy tohoto střelce. Jestliže my máme střelce, potom držíme pěšce, nezávisle od toho zda protivník střelce má nebo ne, na polích opačné barvy našeho střelce. 7.Jd2 Sc8 8.Jb1 Se6 9.Jc3 Kc6 10.a3 h6 11.g3 Černý se drží vyčkávací taktiky, bílý také nespěchá. Takový způsob hry svedl i Capablancu k malé chybě. 11...h5?! Svým posledním tahem bílý uvolnil pole g2. Nyní je jasné, že bílý má v plánu převést jezdce na pole h4, postoupit na f5 a prosadit g3-g4. Potom převede jezdce na f4 a počká, až bude černý na c6. Pak zahraje Je6 a vynutí přechod do pěšcové koncovky. Černý však převodu může zabránit umístěním střelce na e4 až bílý jezdec vstoupí na e1. Černý posledním tahem přišel o obranu zahrát g7-g5 proti jezdci na h4, protože by na fxg5 mohl zahrát hxg5. Proto v partii bude muset řešit obtížné problémy. 12.b4 axb4 13.axb4 Kd6 14.b5 Černý nemá dobré tahy, 14...Sf7 není přípustné pro 15.f5. 14...g6 15.Ja4 Kc7 16.Jc3 Kd6 17.f5! Rozbílí pěšcovou strukturu černého. Nyní je chybné 17...Sxf5 18.Jxd5 Sd7 19.Jxf6 Sxb5 20.Jd5 a nelze 20...Kc6 pro 21.Je7+. 17...gxf5 18.Je2 Sd7 Nepřesnost, černý měl pro případnou pěšcovou koncovku manévrem 18...Sg8 19.Jf4 Sf7 vyprovokovat tah h3 a až potom útočit na pěšce b5 tahem Se8. 19.Jf4 Se8 20.Jxd5 Sxb5 21.Jxb6 Sc6 Černý nemůže dovolit zpětný přesun jezdce na f4. 22.Jc4+ Ke6 23.Jb2 Sb5 24.Jd1 Se2 25.Jf2 Sf1 26.Jd3

Sxd3 27.Kxd3 Ke5! Prohrává 27...Kd5 28.Kd2 Ke5 29.Ke1 (Postup krále přes e1 na f2 je zvýrazněn faktem, že po 29.Ke2 Ke4 30.Kf2 h4 31.gxh4 f4 32.h5 se pěšec na e3 bere se šachem) 29.Kd5 30.Kf2 a také 28...Ke4 29.Ke2 Kd5 30.Kf3 Ke5 31.h3 Kd5 32.Kf4 Ke6 33.h4, zde vyhraji dvě tempa na královském křídle. 28.Ke2 Ke4 29.h3 Na 29.Kf2 je silné h4! 29...Kd5! 30.Kf3 Ke5 a zde se soupeři shodli na remíze.

V této partii jsme viděli postup, jakým lze dosáhnout remízy. V dalších příkladech se budeme věnovat partiím, kde již má obrana více slabin a způsobu jejich využití.

Dausch – Ronneland Copenhagen 1995

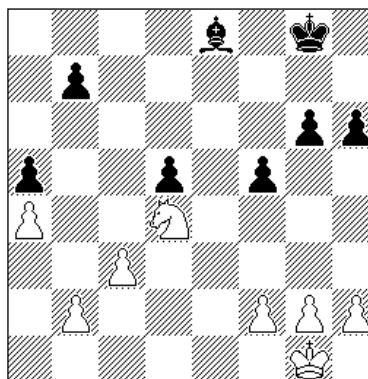

Na rozdíl od tradičních pozic s izolovaným pěšcem, je zde postavení bílého zesíleno ještě o Pe5, který odebírá černému důležité pole d6. Po případném Jc5 (Jd4) ovládá bílý všechna pole kolem izolovaného pěšce. Stálo za úvahu tahem f6 nabídnout výměnu pěšce e5. Na bílém by potom bylo zhodnotit, zda hrát exf6 nebo f4. Musíme si ještě povšimnout, že kromě Pd5 má černý další dva pěšce trvale na bílých polích, což by i tak mělo být rozhodující. 1...Sc8 2.Kf2 Ke7 3.Ke3 g5 Tah g5 se v partii objevil na základě poučky o rozestavení pěšců na opačných polích, než

působí střelec. Ještě je možné 3...h5, ale po f4 toho černý také moc nepořídí. Tady už je na tah f6 poměrně pozdě pro Kd4. 4.g4 Kd7 4...f6 5.exf6 (5.Kd4) Kxf6 6.Kd4 +-. 5.Jc5+ Kc6 6.Jd3 Se6 7.Kd4 h6 8.Jb4+ Kb7 Nutnost bránit dva slabé body vede k průniku bílého krále do černé pozice přes slabé body kolem izolovaného pěšce. 9.Kc5 Možné je i 9.Jd4. 9...d4 10.cxd4 Lepší než 10.Kxd4 Sb3. 10...Sc4 11.Jd5 Bílý vyhraje i po 11.d5 Se2 12.e6 fxe6 13.dxe6 Sc4. 11...Se2 12.Jf6 Sxf3 Nic na výsledku nezmění ani 12...Kc8 13.Kd6 Kd8 14.d5 +-. 13.Kd6 h5 14.gxh5 g4 15.Jxg4! Sxg4 16.h6 Sf5 17.d5 1:0 pro 17...Kc8 18.Ke7 Kc7 19.e6 fxe6 20.dxe6 Kc6 21.Kf7 Kd6 22.e7.

Pro někoho nemusí být některé uvedené příklady srozumitelné, nebo z jednoho uvedeného příkladu není možné všechny nuance pochopit. Pro mě byla velmi srozumitelná následující partie.

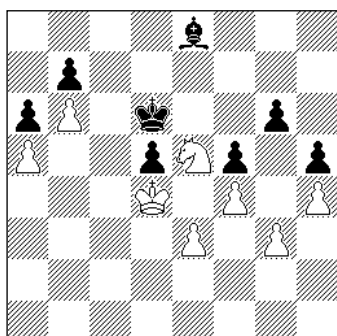
Almasi – Kahn Budapešť 1992

Kromě pěšce d5 nemá černý zablokovány žádné další pěšce na bílých polích. K tomu však rychle dojde a převaha bílého se tak bude postupně zvyšovat. 1.b3 Kf7 2.f4! Ke7 3.Kf2 Kd6

4.Ke3 Kc5 5.h4 h5 Další pěšec na bílém poli už na hodnocení nic nezmění, 5...b6 6.Jf3 nebo 5...Sd7 6.Jf3. **6.Jf3 b6 7.Kd3 Kd6 7...Sd7 8.Je5 Se8 9.g3** pouze oddálí vpuštění krále na d4. **8.Kd4 Ke6 8...b5 9.axb5 Sxb5 10.Je5 Se8 11.g3!** Důležité tempo, černý je v nevýhodě tahu. **9.Je5 Kd6 10.g3 b5** Všimněte si, jak v této partii černému postupně docházejí vhodné tahy, až nemá žádný. Tato situace nyní nastala a vede ke ztrátě pěšce. **11.axb5 Sxb5 12.Jxg6 a4 13.bxa4 Sxa4 14.Je5 Se8 15.c4** Nyní následuje ukázkové využití jezdcí proti špatnému střelci založené na postupném odebrání polí černému králi. Bílý, který má prostorovou převahu, si může dovolit i přechod do pěšcové koncovky. **15...dxc4 16.Jxc4+ Ke6 17.Kc5 Sa4 18.Je3 Sb3 19.Jc4** Černý si nemůže dovolit 19...Sxc4 20.Kxc4 Kd6 (20...Kf6 21.Kc5) 21.Kd4 Ke6 22.Kc5 Ke7 23.Kd5 Kf6 24.Kd6 Kf7 25.Ke5 Kg6 26.Ke6 a vyhraje. **19...Sa4 20.Ja5 Sd1 20...Sc2 21.Jc6 Se4 22.Jd4 Kf6 23.Kd6 +.** **21.Jc6 Sa4 22.Jd4+ Kf6 23.Kd6 Sd1 24.Jc6 1:0** Černý se vzdal, protože po 24...Sc2 25.Jb4 Sb3 bude král odehnán od dalších polí tahem 26.Jd5+ a 26...Kg6 27.Ke5 Sc2 28.Je7+ a 29.Jxf5 vede ke ztrátě dalšího pěšce.

Averbach – Koljakov Moskva 1951

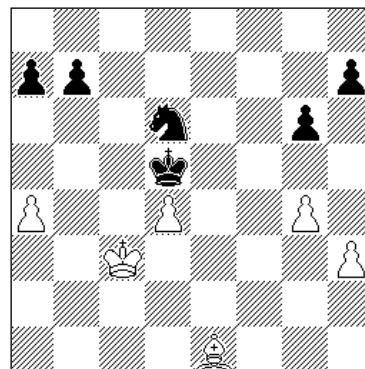

Primo ukázkové umístění pěšců na polích střelce. Ale kupodivu to nemusí stačit k výhře bílého. Kdyby byl v této pozici na tahu černý, bylo by rozhodnuto. Předat mu povinnost tahu se však při správné obraně nepodaří, černý všechny body ubrání. **1.Kd3 Ke6** K nevýhodě tahu by vedlo 1...Sb5+? 2.Kc3 Se8 3.Kd4 a bílý by dosáhl svého. Zajímavější boj by mohl nastat po 1...Kc5 2.Kc3 d4! (ne 2...Kd5 pro 3.Kd4, poučně černý prohraje po 2...Kb5? 3.Kd4 Kxa5 4.Kc5! Ka4 5.Kd6 a5 6.Kc7 Kb3 7.Kxb7 a4 8.Kc7 a3 9.b7 a2 10.b8D+, manévr s obětí pěšce a5 se v partii bude vyskytovat častěji.) 3.exd4 Kd5 4.Jd3 Sb5 5.Jb4 Kd6 s remízou. **2.Kc3 Ke7 3.Kb3 Ke6 4.Jd3 Kd6?** Špatné rozhodnutí, po 4...Kd7! je stále remíza na dosah: 5.Jc5 Kc6 6.Kb4 Sf7 7.Jb7 Kb7 8.Kc5 Se8 9.Kxd5 Sc6 10.Ke6 Sf3 11.Kf6 Kc6 12.Kxg6 Sg4 13.Kf6 Kd6! 14.Kf7 Kd7 s remízou. Bílý nedosáhne více, ani když si jezdcí ponechá, 7.Jd3 Se8 8.Je5+ Kd6 a bílý král není vpuštěn na c5. **5.Kc3 Sc6 6.Je5 Kc5** Po 6...Se8 následuje Kd4 s nevýhodou tahu, proto černý odevzdává pěšce g6. **7.Jxg6 Kb5 8.Je5 d4!?** Nejde 8...Kxa5 pro 9.Jxc6+ bxc6 10.c7, a po 9...Kxb6 10.Je7 Kc5 11.Jxf5 b5 12.Jd4 bílý také lehce vyhraje. Pozici po 8...Se8 9.Kd4 Kxa5 10.Kc5 už známe z jedné z předchozích poznámek. **9.Kxd4 Sg2 10.Jc4 Kb4 11.Jd6 Kxa5 12.Kc5!** Tento manévr je velmi důležitý, černý král je tak omezen v pohybu. **12...Ka4 13.Jf5 Kb3 14.Jd4+ Kc3 15.f5 Se4 16.f6 Sg6 17.Jc6 Se8 18.Ja5 1:0** Na této partii je nejzajímavější, že i když byly všichni pěšci na polích barvy střelce, mohl černý partii remizovat.

Se 6 pěšci je obrana se střelcem velmi obtížná a úspěšnost záleží na počtu pěšců na polích barvy střelce. Ti všichni vytvářejí slabé body, čím více je slabých bodů, tím je vyšší šance na vítězství jezdce.

Izolovaný pěšec nemusí být vždy v koncovce 6:6, ale i se sníženým počtem pěšců, třeba 5:5 nebo 4:4. Tady kromě slabiny izolovaného pěšce většinou vzniká i pěšcová převaha na jednom z křídel 2:1 nebo 3:2. Tato převaha může vést k vytvoření vzdáleného volného pěšce (druhé slabiny) a tím znemožnění přechodu do pěšcové koncovky.

Prueske – Siem Dortmund 1988

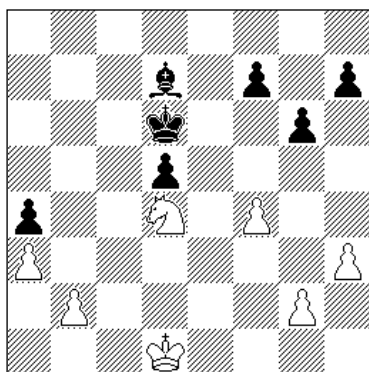

Izolovaný pěšec d4 spolu s černopolním střelcem je jedním znakem této pozice. Pěšcová převaha na dámském křídle je druhým znakem, vede k vytvoření vzdáleného volného pěšce. To jsou dvě výhody, které by měly dát černému šance na výhru. Černý nyní zvýší tlak na pěšce d4, jeho obranou tak bude zaměstnán jak bílý král, tak i střelec. **1...Jc4 2.Sf2 Ja5 3.Kb4 Jc6+** První krok je splněn, černý však ještě jezdcí převede na e6, odkud to má blíže na královské křídlo. K podpoře svých pěšců na dámském křídle jezdcí totiž nepotřebuje. **4.Kc3 Jd8 5.Kd3 5.Sg3?! Je6 6.Se5 Jg5 7.h4 Jf3 8.Sf6 Jh2 9.g5 Jf3** se ziskem

pěšce, navíc další bílý pěšec stojí na černém poli. **5...Je6 6.Se3 b6** Následuje druhý krok, vytvoření vzdáleného volného pěšce. **7.Kc3 Ke4?!** Toto opakování tahů bylo zbytečné. **8.Sf2 Kd5** Zde bylo možné **8...Jf4 9.h4 Kf3. 9.Se3 a6! 10.Kd3 b5 11.axb5 axb5** Druhý krok plánu je splněn. **12.Kc3 12.h4!?** by uvolnilo bílému trochu prostoru, v každém případě by po **Jf4** nebyl pěšec napaden. **12...Ke4 13.Sf2 Jf4 14.h4 (14.Kb4 Jd3+) 14...Jd5+ 15.Kd2 Kf3 16.Se1 Kxg4 17.Kd3 Kf4** a bílý se vzdal.

Nyní se podíváme na dvě skoro totožné partie, a jen jiné rozmístění pěšců má na svědomí rozdílný výsledek.

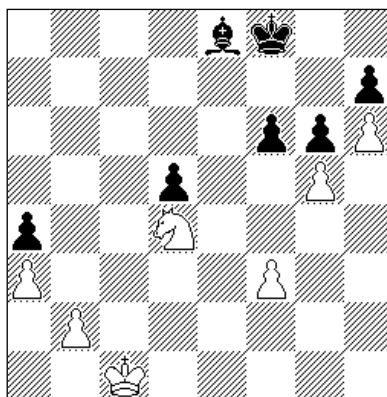
Kluemper – Schaefer NRW – 1989

Zablokovaný izolovaný pěšec, pěšci umístění na polích barvy střelce, sice stísněná, ale přece jenom pěšcová převaha na dámském křídle - to jsou plusy pozice bílého. Plán bílého má dvě části - centralizace krále na poli d4 a prosazení postupu pěšce b2. **1.Kd2 Kc5 2.Kc3 f6 3.h4** Po **3.g4 g5! 4.f5 (fxg5)** může černý získat protihru útokem na Ph3. **3...h6 4.g3 g5 5.b4+** Jedna „pěšcová“ moudrost tvrdí, že je dobré při výhodě vzdáleného volného pěšce získat prostor i na druhém křídle, a pak teprve

pěšce vyměnit. Soupeřovi pěšci pak totiž nemohou před králem utíkat. Třeba se tím řídil bílý, než zahrál **5.b4! 5...axb3** Po **5...Kd6** by bílý nejdříve vrátil krále na pole d4 po **6.Jc2 Sf5 7.Je3 Se6 8.Kd4 gxf5 9.gxf5 Kc6** a pak po **10.Jd1** a **11.Jc3** jeden z černých pěšců padne. **6.Jxb3 Kd6** Na **6...Kb5 7.a4+ Kb6** (ne **7...Kxa4** pro **8.Jc5+**) **8.Kb4 +- 7.Kd4 gxh4 8.gxh4 Sh3 9.Jc5 Sf1 10.a4 Sc4 11.a5 Kc6 12.a6 Kb6 13.Jd7+ Kxa6 14.Jxf6 Kb7 15.Jxd5 1:0.** Nejde samozřejmě **15...Sxd5 16.Kxd5** s výhrou, **15...Kc6 16.Je3! Sb3 17.Ke5 Kd7 18.Kf6 Ke8 19.Kg7 +-.**

Casa – Mantovani Lugano 1989

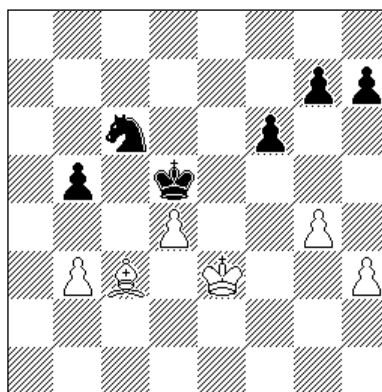

Pozice je skoro stejná jako v minulé partii, daleko postoupivší pěšci na královském křídle by měli zvětšit výhodu bílého, ale je tomu právě naopak, jsou kamenem úrazu naší pozice. Bílý nemá pod kontrolou pole e5 a f5 a nemůže je tak vhodně bránit. **1. f4?!** Druhou možností je **1.gxf6 Kf7 2.Kc2 Kxf6 3.b4 axb3 4.Kxb3 g5 (4...Ke5 5.Kc3) 5.Kb4 Ke5 6.Kc3** a bílý by měl jako protihru volného pěšce na dámském křídle. **1...Ke7 2.Kd2 fxd5 3.fxd5 Kd6 4.Ke3** Špatné by bylo **4.Kd3 Ke5 5.Ke3 Sd7** a černý by si mohl dovolit po **6.Kd3** postup **Kf4-f5xg5. 4...Ke5**

5.Jf3+?? Toto je kritická pozice, nejlepší možností bylo **5.Kd3**, protože nejde **5...Kf4 6.Je6+ Kf5??** pro **7.Jg7+**. Mohly se zde však opakovat tahy **5...Sd7 6.Ke3 Se8 7.Kd3** atd. A tak jedinou možností jak v partii pokračovat bylo asi **5...Sd7 6.Ke3 Sh3 7.b4 axb3 8.Jxb3** a nyní **Sf1** nebo **Kf5. 5...Kf5 6.Kd4 Kf4 7.Kxd5** Ani jiné tahy na výsledku partie nic neměnily, **7.Jd2 Kxg5 8.b4 axb3 9.Jxb3 Kxh6 10.Jc4 (10.Kxd5?? Sf7+) Sc6** a černý vyhraje. **8...Sf7+ 9.Kd6 Kxf3 10.Ke7 Sb3 11.Kf6 Kf4 0:1**

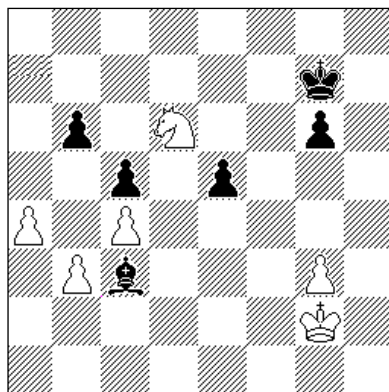
S nižším počtem pěšců se vyhlídky jezdce zvyšují, ale k výhře to ani pak nemusí vždy stačit. Ještě si předvedeme pár partií s převahou na křídle 3:2. Ve většině se ovšem rozhodlo na opačném křídle. Obsahují ovšem řadu poučných chyb.

Erben – Herzog BL2-S 8788, 1988

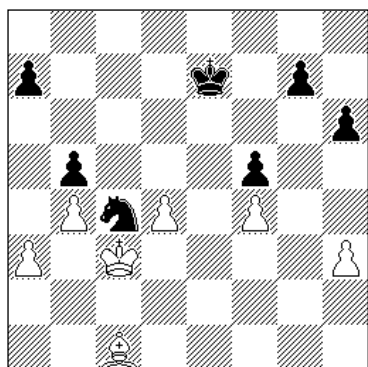
Typický příklad, o výsledku se rozhodlo na druhé straně. **1...b4 2.Se1** Po **2.Sb2 Ja5 3.Kd3 Jxb3 4.Ke3 Kc4**, nebo **2.Sa1 Ja5 3.Sb2 Jxb3 4.Kd3 Ja4** je výhoda na straně černého. **2...Jxd4 3.Sxb4??** Reznice, lepší **3.Sd2 Kc5 4.Ke4 Jxb3 5.Se3 Kd6** na výsledku ale nic nezmění. **3...Jc2+ 4.Kf4 Jxb4 5.g5 Ke6 6.gxf6 gxf6 7.Ke4 f5 8.Kf4 Kf6** Silnější by bylo **8...Jd5+. 9.h4 h6 0:1**

Fauland – Uhlmann AUT, 1996

Ve střední hře, pokud se podaří vyvinout špatného střelce před své pěšce, ztrácí částečně ze své méněcennosti. V této pozici to ale není pravda. **1.Kf3 Sa5 2.Ke4 Kf6 3.Kd5 Kg5?** Pokud by černý v této pozici vyčkával, bílý by musel najít vhodný plán po **3...Sb4. 4.Kxe5 Kg4 5.Kf6 Kxg3?** **5...g5 6.Je4 Se1 7.Jxg5** na výsledku partie nic nezmění. **6.Kxg6 Kf4 7.Kf6 Ke3 8.Ke6 Kd4 9.Kd7 Kc3 10.Kc6 Kxb3 11.Kb5 Kc3 12.Jc8 Kd4 13.Jxb6 Sxb6 14.Kxb6 Kxc4 15.a5 Kb4 16.a6 c4 17.a7 c3 18.a8D Kb3 19.Da1 Kc2 20.Ka5 Kd2 21.Kb4 1:0**

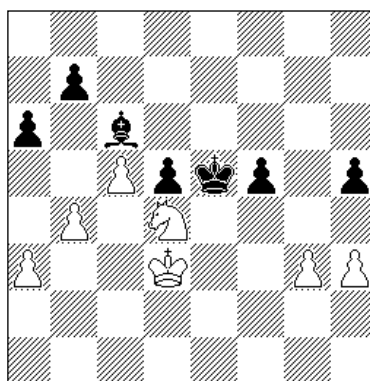
Schmidt – Beikert Kraichtal 1987

„Vzorově“ umístění bílí pěšci, ale stejně černý i bílý klopýtají v technice. Po nepřesnosti bílý dostal šanci partii zachránit, ale nevyužil ji. **1...Kd6 2.a4 a6 3.axb5 axb5 4.h4 h5?** Drobná

chyba, po které mohl bílý remizovat. Černý tak sice vytvořil dalšího slabého pěšce, ale přišel o důležité tempo. Správné bylo **4...Kd5 5.Kd3 g6 7.Kc3 Ke4** a pokud nyní **8.d5 Kxd5 9.Kd3 h5!**, toto druhé tempo je rozhodující. Po tahu **h5** má černý jen jedno tempo, a to **g6**, které mu sice umožní získat izolovaného pěšce, ale na porušení opozice králů už žádný vhodný tah mít nebude. Střelec poté své pěšce stačí uhlídat, protože pak budou pěšci překážet i černému. **5.Sd2?** Chybu bílý oplácí, protože po **5...Kd5** nejde **6.Kd3** pro **6...Jxd2 7.Kxd2 Kxd4** a vyhraje. Správné bylo **5.Kc2 Kd5 6.Kd3** a černý se dál nedostane. **5...Kd5 6.Se1 Ke4 7.d5 Ke3** Není dobré **7...Kxf4** pro **8.Kd4. 8.Sg3 Jd6 9.Sf2+?! Černý vyhraje i po 9.Se1 Je4+ 10.Kc2 Kxf4 11.Sf2 Ke5! nebo 9.Sh2 Je4+ 10.Kc2 Kd4. 9...Kxf2 10.Kd4 Kg3 11.Ke5 Jc4+ 12.Kxf5 Kxh4 13.Ke6 Kg4 14.d6 Jxd6 0:1**

Witte – Kliesch OLNO, 1992

Bílý musí vyřešit rozestavení jezdcí a krále a nepovolit postup **f5-f4**, po kterém by se ocitl v nebezpečí h-pěšec. **1.Ke3 Sd7 2.h4 Sa4 3.Jf3+ Kf6 4.Kf4?! Zde mohl přijít do úvahy manévr Jf3-g5-h3-f4 a krále umístit na d4, černý poté nestačí úspěšně pokrýt pěšce d5**

a **h5**. Jiný postup by rozhodl po obraně **4.Jg5 Ke5!?** **5.Jf7+ Kf6 6.Jd6 Sc6 7.Kd4 Ke6 8.Jc8 f4 (8...Kf6 9.Jb6 Ke6 10.a4) 9.exf4 Kf5 10.Je7+ Kxf4 11.Jxc6 bxc6 12.a4 Kg4 13.b5 a vyhraje. 4...Sc6 5.Jd4 Sd7 6.Jf3 Sa4?! Po 6...Sc6 mohl černý doufat v opakování tahů. Bílý musí hrát **Ke3** a převádět jezdcí. 7.Ke3 Sd1 8.Jg5 Ke5 9.Jf7+ Kf6 10.Jd6 d4+? Více nároků na bílého by kladlo 10...Ke5 11.Jxb7 d4+ 12.Kd3 Sf3. 11.Kxd4 Sf3 12.a4? Zde si zase bílý přiděluje starosti, správné bylo **12.Ke3 Sc6 13.Kf4** a získá druhého pěšce. **12...Ke6 13.Jc4 Sc6 14.Jb2 Se8?** Černý chybu vrací, po **14...f4! 15.gxf4 Kf5 16.Jc4 Kxf4 17.Ja5 Sxa4 18.Jxb7** není ještě vše jasné. **15.Jd3?! O něco lepší bylo 15.a5 f4 16.gxf4 Kf5 17.Jd3. 15...Kf6?! 15...Sxa4 16.Jf4+ Kf6 17.Jxh5+ Ke6 18.Jf4+ Kf6 19.Jd5+ Ke6 20 h5 a vyhraje. 16.Jf4 Sf7 17.b5 axb5 18.axb5 Se8 19.c6! bxc6 19...Sxc6 20.bxc6 bxc6 21.Jxh5. 20.b6 1:0****

Na závěr by mělo být hodnocení: Jezdec je v těchto pozicích zpravidla silnější, jeho šance na výhru se zvyšují s počtem slabých bodů v soupeřově táboře, které může napadnout.

Použitá literatura:

Šereševskij - Strategie koncovek
L. Pachmann - Šachové koncovky v praxi
The Complete encyclopaedia of chess endings - bishop endings IV
Enciklopedija šahovskih završnica (1982)
Databáze Fritz 5